

VÖRÖS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XV. évfolyam,
4434. szám
4 oldal,
20 bani
1959,
június 7,
vasárnap

A román kormány nyilatkozata távirányítású rakétakilövő pályák Görögországban való létesítéséről és a balkáni béke és biztonság kérdéséről

A román kormány, mely mélyen érdekelt a balkáni béke fenntartásában és az a vidék államai közötti sokoldalú együttműködés fejlesztésében, nem hagyhatja figyelmen kívül azt a tényt, hogy Görögországban, amellyel a Román Népköztársaság jószomszédi kapcsolatokat tart fenn, olyan katonai akciók bontakoznak ki, melyek veszélyeztetik a balkáni népek békéjét és biztonságát.

Görög és amerikai államérdekelt a balkáni területen, Görögországban új repülőterek és más berendezések épülnek az amerikai fegyveres erők használatára; előkészítik egy megállapodás megkötését amerikai rakéta- és ballisztikai lövedék-ki-
lövő pályáknak Görögország területén való létesítésével kapcsolatban.

Ezen intézkedések igazolására a görögországi vezetőkörök nyilatkozatokat tesznek: „A fegyveres erőknek egy atomháború szükségleteihez való hozzájárulását”, melyet a szomszédos szocialista országokban állítólag létező atomfegyver-támaszpontok tennének szükségessé.

Közismert, hogy ilyen állítások, melyek segítségével megkísérelték tévedésbe ejteni a görögországi közvéleményt, nem felelnek meg a valóságnak és ezeket az állításokat mind a román kormány, mind a többi balkáni szocialista ország kormányai ismételtlen megcáfolták.

Valójában, a görög népet, valamint a Balkán-vidék többi népeit fenyegető veszély éppen abból a tényből következik, hogy az Egyesült Államok katonai körei Görögország — akárcsak Törökország és Olaszország — területét atomtámaszponttá változtatják, amellyel agresszív céljaiknak megfelelően akarnak rendelkezni.

Ezen a nemzetközi feszültség növeléséhez vezető tervnek valóra váltása Görögországot, amelynek biztonságát senki sem fenyegeti, veszélyes utra sodorhatja. Ez az ut ellentmond valamilyen balkáni ország békéje és biztonsága érdekében.

Természetes tehát, hogy a görög nép nyugtalanságát nyilvánítja azzal a tervvel szemben, hogy Görögországot amerikai atom-, rakéta- és távirányítású lövedék támaszponttá változtassák. Ilyen, egy idegen hatalom tulajdonában lévő pusztító berendezés létezése hazája területén, — amellyel az amerikai tábornokok saját belátásuk szerint rendelkezhetnek — távol áll attól, hogy a görög népből a biztonság és a jövőbe vetett bizalom érzését keltse.

Magától értetődő, hogy távirányítású maglővedékek kibocsátására szolgáló támaszpontok létesítése Görögország területén, logikus módon maga után vonja hasonló intézkedések hozatalát a fenyegetett országok részéről.

Ebben a pillanatban, amikor új távlatok nyílnak meg a népek közötti béke és együttműködés ügye előtt, kívánatos lenne, hogy a görögországi vezetőkörök tartózkodjanak olyan cselekedetektől, melyek ellentmondásban vannak a nemzetközi feszültség csökkentésére, a hidegháború felszámolására és az atomháború veszélyének kiküszöbölésére irányuló erőfeszítésekkel.

A román kormány, mely mélyen érdekelt a balkáni béke fenntartásában és az a vidék államai közötti sokoldalú együttműködés fejlesztésében, nem hagyhatja figyelmen kívül azt a tényt, hogy Görögországban, amellyel a Román Népköztársaság jószomszédi kapcsolatokat tart fenn, olyan katonai akciók bontakoznak ki, melyek veszélyeztetik a balkáni népek békéjét és biztonságát.

Görög és amerikai államérdekelt a balkáni területen, Görögországban új repülőterek és más berendezések épülnek az amerikai fegyveres erők használatára; előkészítik egy megállapodás megkötését amerikai rakéta- és ballisztikai lövedék-ki-
lövő pályáknak Görögország területén való létesítésével kapcsolatban.

Ezen intézkedések igazolására a görögországi vezetőkörök nyilatkozatokat tesznek: „A fegyveres erőknek egy atomháború szükségleteihez való hozzájárulását”, melyet a szomszédos szocialista országokban állítólag létező atomfegyver-támaszpontok tennének szükségessé.

Közismert, hogy ilyen állítások, melyek segítségével megkísérelték tévedésbe ejteni a görögországi közvéleményt, nem felelnek meg a valóságnak és ezeket az állításokat mind a román kormány, mind a többi balkáni szocialista ország kormányai ismételtlen megcáfolták.

Valójában, a görög népet, valamint a Balkán-vidék többi népeit fenyegető veszély éppen abból a tényből következik, hogy az Egyesült Államok katonai körei Görögország — akárcsak Törökország és Olaszország — területét atomtámaszponttá változtatják, amellyel agresszív céljaiknak megfelelően akarnak rendelkezni.

Ezen a nemzetközi feszültség növeléséhez vezető tervnek valóra váltása Görögországot, amelynek biztonságát senki sem fenyegeti, veszélyes utra sodorhatja. Ez az ut ellentmond valamilyen balkáni ország békéje és biztonsága érdekében.

Természetes tehát, hogy a görög nép nyugtalanságát nyilvánítja azzal a tervvel szemben, hogy Görögországot amerikai atom-, rakéta- és távirányítású lövedék támaszponttá változtassák. Ilyen, egy idegen hatalom tulajdonában lévő pusztító berendezés létezése hazája területén, — amellyel az amerikai tábornokok saját belátásuk szerint rendelkezhetnek — távol áll attól, hogy a görög népből a biztonság és a jövőbe vetett bizalom érzését keltse.

Magától értetődő, hogy távirányítású maglővedékek kibocsátására szolgáló támaszpontok létesítése Görögország területén, logikus módon maga után vonja hasonló intézkedések hozatalát a fenyegetett országok részéről.

Ebben a pillanatban, amikor új távlatok nyílnak meg a népek közötti béke és együttműködés ügye előtt, kívánatos lenne, hogy a görögországi vezetőkörök tartózkodjanak olyan cselekedetektől, melyek ellentmondásban vannak a nemzetközi feszültség csökkentésére, a hidegháború felszámolására és az atomháború veszélyének kiküszöbölésére irányuló erőfeszítésekkel.

A nézetkülönbségek, a kétoldali kapcsolatokban fennálló megoldatlan kérdések alapos indokot képeznek egy ilyen találkozó mellett és semmi esetre sem az ellen.

A román kormány úgy véli, hogy egy általános atomháború veszélyét érezhetően csökkenteni lehetne és a Balkán-vidék népeinek békéjét és biztonságát ténylegesen meg lehetne védeni valamennyi balkáni ország közös erőfeszítései révén. Ezek az erőfeszítések az atomfegyverrel és a rakéták és távirányítású fegyverek kibocsátására szolgáló pályákkal ellátott idegen fegyveres erők és vidékekről való kiküszöböléséhez vezetnek.

A balkáni államok kormányfői értekezletének keretében meg lehetne vizsgálni és megfelelő határozatot hozni a balkáni államok közötti sokoldalú együttműködésre és a jószomszédi kapcsolatokat fejlesztésre vonatkozó kérdésekben. Ugyanakkor meg lehetne vizsgálni és el lehetne fogadni a Balkán-vidék kollektív biztonságára és megteremtésére vonatkozó szerződést. E szerződés révén a balkáni államok vállalnák, hogy bármilyen vitás kérdést békés uton oldanak meg; nem folyamodnak agresszióhoz, vagy háborúval való fenyegetéshez kölcsönös viszonyban, nem engedik meg atom- és magfegyverrel való fenyegetést, vagy atom- és magfegyverrel való fenyegetést, vagy atom- és magfegyverrel való fenyegetést, vagy atom- és magfegyverrel való fenyegetést.

Hozzájárulva egy ilyen kollektív biztonsági és megteremtési egyezmény megkötéséhez, a balkáni államok kormányai ugyancsak megállapodhatnak abban, hogy kérjék a nagyhatalmakat, — melyekre a legnagyobb felelősség hárul világviszonylatban a béke és a biztonság tekintetében. — adniuk biztosítékokat, hogy tiszteletben tartják a balkáni államok közötti együttműködés elveit, miszerint ezt a térséget a béke és a jószomszédosság övezetével változtatják. Kérhetnék a nagyhatalmaktól: vállalják ünnepélyesen, miszerint sem együtt, sem külön-külön nem fognak erőszakot használni, erőszakkal fenyegetni, vagy más eszközöket felhasználni, hogy rákényszerítsék, vagy más uton elérjék, hogy atom- és magfegyverrel, ellátott katonai egységek állomásozzanak, vagy rakéta- és távirányítású lövedékek kibocsátására szolgáló pályákat létesítsenek a balkáni államok területén.

Magától értetődő, hogy a román kormány kérés figyelembe venni a görög kormány, vagy bármely más résztvevő állam minden olyan javaslatát, mely hivatott arra, hogy ebből a szerződésből a balkáni népek békés érdekében, haladéktalanul és barátságosan megtegyék az eszközök alkossanak.

Annak a ténynek, hogy a Román Népköztársaság és más balkáni szocialista országok a Varsói Szerződés szervezetének tagjai, Görögország és Törökország viszont a NATO-hoz tartoznak, nem kell akadályt képeznie egy ilyen kollektív biztonsági és megteremtési szerződés megkötésének útjában.

Kétségtelen, hogy egy kollektív biztonsági és megteremtési egyezmény megkötését a balkáni államok népei, a világközvélemény melegen helyeselné.

A román népet a görög néppel a nemzeti függetlenségért folytatott közös harci hagyományok, tartós kulturális és gazdasági kapcsolatok fűzik. A román nép becsüli a görög népvallásának és a görög civilizáció kincséhez, és bizik a két ország közötti békés és baráti törekvésekben. A görög nép és a román nép között nem volt és nincs ok az ellenségeskedésre.

Ami a Balkán-vidék egyes államai között fennálló vitás kérdéseket illeti, nemcsak ezek természete, hanem valamennyi balkáni nép — beleértve a görög népet is — lélekteljes megköveteli és lehetővé teszi a kérdéseknek a tárgyalások békés útján való megoldását.

A román kormány üdvözölni fogja, ha a görög kormány építő álláspontot foglal el a Balkán-vidéknek békés övezetté való átalakításával kapcsolatban. Ez a legnagyobb mértékben megelégedne a jövőbeni népi létezésének és jelentősen hozzájárulna a nemzetközi béke és biztonság ügyéhez.

Lapunk negyedik oldalán:

- ★ A SZOVJETUNIO PART-ES KORMANYKOLDOTSEGE ALBANIAI ES MAGYARORSZAGI LATOGATASAROL VISSZAERKEZETT MOSZKVA.
- ★ A GENFI KOLOGYMINISZTERI ERTEKEZLET.

Újjáalakított cipőüzletben

Szép, korszerű üzlettel gyarapodott a szocialista kereskedelmi hálózat. Mert teljesen korszerűnek mondható a színházalatti cipőüzlet. Ez a cipőüzlet alig néhány nappal ezelőtt nyílt meg újra, de máris nagy forgalmat bonyolít le. Minden vásárló, aki ide belép elismeréssel tekint körül. Ez az üzlet meg-

emeli az elismerő pillantásokat. Az újjáalakított helyiség szép, elegáns, sőt butonokat kapott. A fal mellett elhelyezkedő ruhák állványokkal egy-egy neovilágítással ellátott kis kirakat szelvényekkel. Korszerűsítették az üzlet világítását is, a mennyezetet felszerelt neonszövegek nappali fényt árasztanak a hosszán el-

helyező helyiségben. Mindezt az ipari cikket árusító Helyi Kereskedelmi Szervezet belső erőforrásokból készítette, saját szakembereinek szorgalmas munkájával. Az újjáalakított üzlet tágas kirakatot kapott, ahol szépen rendezik el az árut, a könnyű női és férficipőket, amelyekből bőven van választék az üzletben.

Miként gondoskodnak a dolgozók üdültetéséről?

— BESZÉLGETÉS TÓTH LAJOS ELVTÁRSAL, A RAJONI SZAKSZERVEZETI TANÁCS AKTIVISTÁJÁVAL —

tése közvetlenül a szakmánkénti szakszervezeti központi bizottságok hatáskörébe tartozott. Ezek a bizottságok kapcsolatot tartottak a vállalatokkal. Az ilyen szerződés megkötéséhez bizonyult és olykor hibákra vezetett.

KERDES: Mi a helyzet most?

VALASZ: A Rajoni Szakszervezeti Tanács — együttműködve a már említett szervekkel — idejében gondoskodik a dolgozók és gyermekeik üdültetésének tervszerűsítéséről és az üdültetés megszervezéséről is. A vállalatok és intézmények szakszervezeti bizottságaival egyetemben a szükségesletek figyelembe vételével, üdültetési tervet készítettünk és azt a Tartományi Szaktanács jóváhagyta, s a Szakszervezetek Központi Tanácsa útján gondoskodik a terv megvalósításáról. A vállalatok és intézmények meg is kapták az év kezdetétől a beutalási jegyeket és az üzemi bizottságok — ugyancsak terv szerint — biztosították a jegyek helyes elosztását.

Az újjászervezés óta a Rajoni Szakszervezeti Tanács hatáskörébe tartozik az aradi vállalatok gondnokságában lévő gyermeküdülő, pionirtáborok, megszervezésének, irányítása és ellenőrzése is. Ebben a

munkába bekapcsolódott a városi és rajoni néptanács egészségügyi osztálya, valamint a tanügyi osztályok is. Mi és az említett szervek gondoskodnak azoknál a központi meg szervezett táborokba való beutalásokról, ugyancsak a gyermekek fizikuma gyermekek különleges szanatóriumokba (prezentóriumokba) való beutalásáról. Hasonlóképpen mi irányítjuk és ellenőrizzük az olyan vállalatok ezirányú tevékenységét, amelyek megszervezik az üdültető vállalat mellett működő napközi óvodák kicsinyeinek nyaraltatását.

KERDES: Növekedett-e a nyaralókba való beutalások száma az évben, a múltéhoz viszonyítva?

VALASZ: Növekedett, még pedig nagymértékben. Ez évben városunk dolgozói közül majdnem kétszer annyian töltik pihenőszabadságukat nyaraló, vagy fürdőhelyeken és szanatóriumokban mint tavaly.

A dolgozók gyermekei, a pionírok is hamarosan felvesszük a számukra berendezett táborok csendjét. Az aradi vállalatok gondnokságában Menyháza, Páloson, Tóthváradon, Mácsán és Petrisen létesült pionirtábor. Ezekben a táborokban összesen 979 gyermek nyaral majd, közülük 913 gyermek Aradról és a rajonból, 66 pedig a tartomány más rajonjai-

A Ranghet gyár szerszámműhely-szervezete mellett működő, a marxizmus-leninizmus alapjainak első éves anyagát tanulmányozó kör halgatói június 5-én tartották meg az évvégi szemináriumot. Zopota János propagandista vezetésével a tanulmányi kör halgatóinak tanulmányi többsége érdemlegesen szölt hozzá a felvetett problémákhoz. Képünk a szeminárium résztvevőinek csoportját ábrázolja.

Fontos a jó munkaszervezés

Az utóbbi időben nagy változás történt a parkolai Raszaritól kollektív gazdaságban. A múlt évtől eltérően a tagok jobban kiveszik részüket a munkából. Ennek eredményeképpen jól halad a növényápolás. A cukorrépánál például már elvették a háromszori kapálást, majd műtrágyát szórta rá. Beleérték a napraforgó második kapálását is. Gyorsan halad a kukorica kapálása is.

Szorgos munka folyik a szőlőben. A gazdaság tagjai idejében végzik feladataikat. Megoldták a szőlő kapálását, kötözését és penmetezését. A kollektivisták más munkát is végeznek. Annak érdekében, hogy az elkövetkező évben jönnömagot tegyenek a földbe, már most gondoskodnak a vetőmag biztosításáról. Nyolcvanöt hektár területen rozsta-

lanították a búzát. E területekről betakarított gabona képezi majd a vetőmag alapját. Ezekben a munkákban a gazdaság 1. számú brigádja jár élen. Hegyi István brigádvezető jól irányítja a munkát. Így az eredmény sem marad el. Vannak itt azonban olyan brigádok is, amelyekben gyenge a munkafegyelm. A 2. számú brigád tagjai például (brigádvezető Tittzer József) kivonták magukat a dohánypárlanta ültetéséből. Ezt a munkát még most sem végezték el a gazdaságban. Gyenge a munkafegyelm a 4. számú brigádban is, ahol Ceapa Teodor brigádvezető nem tartja eléggé kézben az irányítást. A vezetőtanács feladata elemzeni ezt a kérdést és rövid idő alatt intézkedni a munka megjavítása érdekében.

Páncs Lajos levelező

Képek a néptanácsi képviselők tevékenységéből

★ A 14. számú városi választókerületnek Selegan Maria a néptanácsi képviselője. A kerület lakosai elsősorban választották meg képviselőnek. Nem csatlakoztak benne. Eddigi tevékenységével ugyanis bebizonyította, hogy méltó a bizalomra. Mozgósító munkája eredményeként számos közérdekű munkát végzett el a kerületben. Az oxigénigény előtt például virágágyásokat létesített. A lakosok önkéntes munkával megjavították a kerületben lévő kútakat. A Fulgerului utcában kitisztították az árkok és fűszemeteket ültettek.

★ A 74. választókerületben jól ismerik Szép Andrást néptanácsi képviselőt. Sokat tett a kerület fejlesztése érdekében. Közbenjárása eredményeként a cukorgyár salakot bocsátott a kerület lakosainak rendelkezésére, akik ezzel feltöltötték a V. Ureche utca gyalogjáróját. A lakosok bizalommal fordulnak a néptanácsi képviselőhöz. A közelmúltban megtörtént találkozó például a választók arra kérték Szép Andrást: járjon közbe, hogy a V. Ureche utcában teressék ki a vízvezeték-hálózatot. A lakosok kérését a képviselő a néptanács végrehajtó bizottságának tudomására hozta, amely tanulmányozza a szóbanforgó munkálatok elvégzésének lehetőségét.

Új típusú butorokat készítenek a kiállításra

Az Aradul asztalosipari termelőszövetkezet 1. számú butorkészítő osztályán forgácsolt, préselt lemezéből új típusú kombinált szobabutor berendezést készítenek az ipari kiállításra,

amelyet a közeljövőben Bukarestben tartanak meg. Az új típusú butort a szövetkezet technikai tervezők és készítették, amely a legmodernebb kombinált szobabutorok közé tartozik.

amelyet a közeljövőben Bukarestben tartanak meg. Az új típusú butort a szövetkezet technikai tervezők és készítették, amely a legmodernebb kombinált szobabutorok közé tartozik.

amelyet a közeljövőben Bukarestben tartanak meg. Az új típusú butort a szövetkezet technikai tervezők és készítették, amely a legmodernebb kombinált szobabutorok közé tartozik.

amelyet a közeljövőben Bukarestben tartanak meg. Az új típusú butort a szövetkezet technikai tervezők és készítették, amely a legmodernebb kombinált szobabutorok közé tartozik.

A halhatatlan Puskin

Százhatalmával ez előtt, 1799 június 6-án látott napvilágot az orosz irodalom egyik legnagyobb alakja Alekszandr Szergejevics Puskin. A kis Alekszandr nagy történelmi események küszöbén indult el az életbe. Napoleon már Oroszországban harcolt s néhány évvel később az irodalom új, nagy csúcsoi felé igyekező romantikus irányzatának két nagy angol képviselője Walter Scott és a még egészen fiatal Byron már a világhírűvé kapuját döngéti.

Puskinnek házában a francia szó járja s a serdülő fiú csak nagyanyjával és az öreg dajkával beszél oroszul. De különösen az orosz nép romantikájával és gazdag energiájával megáldott dajka meséi, versei s dalai új világot nyitnak meg a fiatal Puskin számára.

A Carkoje Szele-i liceumban, — amely iskola a helyzetét szilárdítani akaró I. Sándor cár jeles reformjainak egyike volt — elvégezte Puskin a barátságok közt, új emberekkel ismerkedik meg s velük

együtt aggódik hazája sorsáért és megosztják közös nagy örömeiket is a Napoleoni leigázó seregek feletti győzelem után.

Ezután már ott találjuk a költőt a kort jellemző nagy társadalmi válságok, az irodalmi viadok és nem utolsósorban a pletykák központjában is. A dekabrista összeesküvés felfedezése után majdnem 6 is az életével fizeti, de bár a kivégzést elkerüli, nem „javul” meg úgy, ahogy azt az uralkodó osztály szeretné. Továbbra is igazi forradalmár költő marad rövid, de gazdag életének egész idején. S bár az uralkodó osztály és a hivatalos irodalom kitagadja, ő meg van győződve arról, hogy műve örökéletű, tartósabb a cári emlékoszlopoknál, mert emléket állít az egész Oroszország mindegyik népe — s tegyük hozzá — a nagyjából minden irodalom kedvelője örökre szívóba zárta.

• Exegi monumentum

Az én emlékművem nem embereké faragta,
Utját fü nem lepi, mert hozzá jár a nép,
Féltelmetlen feje fölülmulja magasra
A cári emlékoszlopét.

Emléketem, tudom, Oroszország örzi majd,
Megemleget a nép, a soknyelvű hazá,
A büszke szláv, a finn s a még ma ősi, vad
Tunguz s kalmuk puszták fia.

Végleg meg nem halok. Mit én öntöttem dalba,
Tulái az porom, enyészett megkímél,
A hürem fönnmarad, míg a holdnak alatta
Egyetlenegy költő is él.

Szeretni fog a nép soká és egyre jobban,
Mert lantom lelkeket jóságra buzdított,
Mert zord koromban szent szabadságért
S segítém azt, ki elbukott.

Műzsám, te csak kövesd, mit istenek sugallnak,
Nem félve sérelmet, nem vádva lapszavart,
Dicséret? rágalom? egykedűen fogadd csak
S az ostobákat meg se halld.

Lányi Sarolta fordította

A román színjátszás mestere

— C. I. NOTTARA SZÖLETE-
SENEK 100. EVFORDULÓ-
JARA —

Száz évvel ezelőtt, 1859 június 5-én született Bukarestben a román színjátszás egyik legnagyobb alakja C. I. Nottara. Iskoláit ugyancsak Bukarestben végezte és már diák korában különös érdeklődést tanúsított a színpad iránt s nem egyszer fel is lépett müköndelő együttesekben. 1876-ban beiratkozott a Konzervatóriumba és alig egy év múlva a vizsgaelőadásokon olyan nagy sikert ért el, hogy a nemrég alakult Nemzeti Színház igazgatója Ion Ghica mindjárt szerződtette is.

Több mint 700 alakításban adta elő példáját annak, hogy miként kell elmélyedni egy-egy színpadi figura megformálásában, hogyan lehet az író mondani valóját teljesértékűen tolmácsolni, Lear király, Hamlet, Oedipus király, Franz Moor, Vlaicu Voda, Stefan cel Mare és számos nagy alakítása marad meg örök emlékvént a nézőkben és a művészekben, akiknek megadották, hogy a mestert a színpadon láthassák.

Nottara jelentős érdemeit szerzett mint rendező és mint nagy szaktudású, kitűnő pedagógus is. Mílo és Pascaly hagyományait követve, új, tudásban gazdag művésznemzedéket nevelt fel. S bár meleg hangját nem hallhatjuk a színpadról, játéka azonban benne van minden egyes művész igazán jól sikerült és teljes értékű alakításában.

Hírünk a nagyvilágban

Petru Dumitriu regénye franciául

A l'Humanité egyik nemrég megjelent száma meglehangos cikket közöl Régis Bergeron tollából a neves román regényíró művéről, a „Családi ékszer”-ről. Mai hazai prózánk e kiváló alkotása a közelmúltban jelent meg franciául. Az említett cikk is arról tanuskodik, hogy haladó francia körökben nagy érdeklődéssel és rokonszervvel figyelték a szocialista realizmus útját járó haladó irodalmunkat.

Régis Bergeron elismeréssel említi meg, hogy Dumitriu kitűnően ismeri a francia kultúrát, kiválóképpen az irodalmat. Ennek ellenére, állapítja meg a cikkíró, P. Dumitriu lelke mélyen román. Szereti és ismeri hazája történelmét, amint az említett művéből is kitűnik. A „Családi ékszer” egy regényciklus (a „Bojárrok”) első része, amelynek cselekménye időben egy kerek évszázadot ölel

A bjelorussz kultúra ünnepe

Az utóbbi időben igen szép hagyománnyá vált, hogy a testvérnépek művészeinek, kultúrájának teljesebb megismerésére, az általános és állandó ismerkedésen kívül, külön ünnepi heteket, dekadákat szervezünk. Az ilyen ünnepek mindig kitűnő alkalmat szolgáltatnak arra, hogy az illető nép irodalmának és általában művészetének új, addig ismeretlen területén szerezzünk pontos, megbízható tájékozódást.

Június 7-től 16-ig szervezik meg a bjelorussz kultúra és művészet napjait. Számos előadásban, irodalmi és művészeti előadásban ismerkedhetünk meg a bjelorussz kultúra kincseivel.

Ezalkalommal a gazdag és sok kiváló képviselővel dicsekedhető bjelorussz irodalom egyik termékeny ága, a költészet nagy képviselőjének Jakub Kolaszna életművéből adunk ízelítőt. Jakub Kolasz a már klasszikussá vált Janka Kapula mellett a bjelorussz költészet egyik legeredetibb képviselője. 1882-ben született, a ta-

nítóképző elvégzése után néhány évig tanított, majd forradalmi magatartása miatt bebörtönözték.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom után Jakub Kolasz egész tehetségét és energiáját felszabadult népe szolgálataiba áldotta. A Nagy Horvádó Háborúban a verseken kívül, jelentős publicisztikai műveivel, a fronton terjesztett lángoló szavai röptájpajával is hozzájárult a győzelem kiívódáshoz.

Jakub Kolasz a Bjelorussz Tudományos Akadémia alelnöke, a Bjelorussz Szovjet Szociális Köztársaság Elnöki Tanácsának tagja.

Kitűnő versköltőjeit pedig a Szovjetunió számos kitüntetésének viselője. Alábbi verse egyike azoknak amelyek a legnagyobb visszhangra találtak, a kommunizmust építő szovjet dolgozók körében.

Jakub Kolasz:

BOLDOG ANYA

Bölcsődéből viszi anyja
haza kisfiát,
s duruzsol, míg babusgatja,
lágy melódit:

Megmosdatta tisztán, szépen,
fénnyel, mint a hold!
Solyomcskáimnak bölcsődében
remek dolga volt.

Tudós könyved lesz, de mennyi,
mire nagy leszel,
és hogy minék akarsz menni,
te döntöd el.

— Bátorszávi kis brigád-tag
nyúló pipacsom,
reggel óta csak most látalak,
nem sirtál nagyon?

Boldog az én pici kölykőm,
but nem látva nő.
Mi a mag a kolhoz-földön,
az hazánkban ő.

Agronómus leszel, mérnök,
bimbóm, kisvirág,
a kalászkok nekünk érnek,
miénk a világ.

Mit? Hogy semmit? Ó, be
pompás,
lelkem, gyermeke,
traktoristám, csöpp élmunkás,
kolhoz gyöngye, tel

Óvódnak lesz, hogyne lenne,
új lesz az idén,
vigan futkos, szökdel benne
az én kicsikém.

Vagy az égen, hős pilóta,
szállsz majd, úgy lehes.
Dicsőségünk fénye rőtta
tele az eget.

En a kolhoz földjén járom,
jó buzát vetek.
Gondolkozom solyomcskámom,
Vajjon hogy lehet?

Szép játékok kapsz ott, százal,
kockaköveket.
Tisztaszobás, magas házad
magad építed.

Solyomcskám jön majd a gépen
büszkén, lebegőn,
míg én munkám végzem éppen
hullámzó mezőn.

Légszavaria bugó hangja
dübörögve száll.
Kolhoz-földön ring a gabna,
elémül a szál.

Szemünk kézzel bedrnyazva,
a látóhatár
kékjét nézzük, hol magasba
vdg a gépmadár.

Fejünk felett, mint az orkán
el-meg elsüvölt
s vakmerően huz a kurgán
felett törre kőrt.

Aztán bucsuszavak jönnek,
hull egy cédula:
„Hanna kolhoz-munkásnőnek,
repülő fia.”

Hős fia édesanyja,
hej, de büszke les.
rokon, szomszéd mondogatja:
„Köztünk nőtt fel ez.”

Mosolyog a kicsi rája,
deris kedve van.
Anyja keblén arcoskója
pihen boldogan.

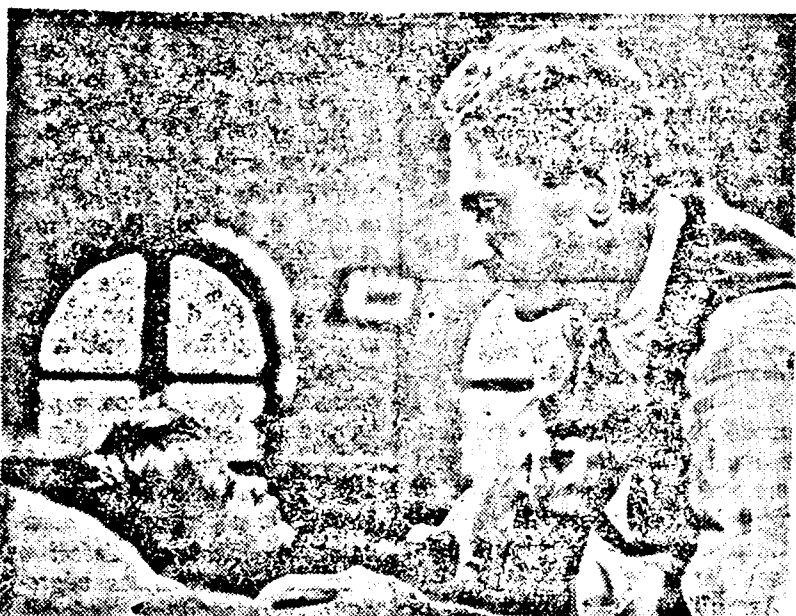
P. T.

GASPAR ENDRE fordította

Bjelorussz műsor a rádióban

A román rádió is készül a Bjelorussz Kultúra és Művészet napjainak jelentősebb tételeire. A műsorban természetesen mindenek előtt zenei számok szerepelnek. Gyönyörködhetünk a hallgatók Bjelorussz Állami Énekar előadásában, a bjelorussz operaművészek legjobb képviselőinek alkotásaiban.

Közzétitük Puszt II. szimfóniáját, Cükocki V. szimfóniáját. Ezen kívül népzenei estet tartanak. Külön előadásban mutatják be a rádió hallgatóinak a bjelorussz irodalom és művészet legjobb képviselőit. A műsort román művészek bjelorusszai utijegyzetei egészítik ki.

A nagy sikerrel vetített új román filmnek A labda-nak egyik szép jelenete.

Leonid Lencs:

Paradicsom és hering

— Egy amerikai katona elbeszélése —

Mire Betty így felel:
— Fűtyölök az Önök NATO-jára!

A tábornok dühbe gurul:
— Mi az, hogy a mi NATO-ról, az éppen úgy az Ön NATO-ja is!

Mire Betty hidegvérrel:
— Eszembe se jut! Sohasem kedveltem az ázsialakat.

A tábornok ráförmedt:
— Van magának fogalma arról, hogy mi a NATO? Betty nem késett a válaszal:

— Természetesen. Ez valami híres japán admirális. De úgy, ahogy mondom, fűtyölök rá! — és még a nyelvét is ütögeti a tábornokra. Igaz, hogy ő mindezt megengedte magának, hiszen az apja az Egyesült Államokban tizenkét millióért, ezt pedig a tábornok is pontosan tudja.

Aztán mi, szerencsétlen katonák kerülünk sorra. A hadosztály keretében amolyan díjgyűjtő verseny van. A tábornok a szerénység és jómodorra, valamint a kaszárnyán kívüli rendes magatartására.

A jutalom csábító volt, három napi eltávolítás. En és Bob, a barátom megesküdünk, hogy megszerezük a díjat. Az ördögbe is, elegendő megerőltettük magunkat. Látatott volna például, hogyan sétáltunk a gyalogjárókra, tisztán és csinosan kitöltözve, jobbra és balra és folyton köszöngetve. Al-

talában olyan udvariasak voltunk, hogy már hányingerünk volt saját magunktól. Ha egy amolyan vén rezgőnyárfára került is utunkba, széles ívből kikerültünk, nehogy véletlenül megérintsük, vagy a porba lökjük. Egyszóval, három hétig, hibátlanul mentünk.

Aztán egy napon felolvasták a napiraportot a hadosztály előtt. Hurrá! Bob és én letünk a hadosztály díjnyesei. A jó modorú és ur magatartásért rendezett versenyt!

A tábornok önmagassága személynél szerencsét kívánt nekünk az egybegyűlt legénység előtt és ünnepélyesen az amerikai hadsereg büszkeségének nevezett. Aztán egy jeep-el bocsátottak rendelkezésünkre, hogy a jutalom-szabadságunk teljes komfortban töltsük el.

Ez az atyai gondoskodás mélyen meghatott minket, bár... ha ennek okát kutattuk volna, kiderült volna, hogy nem is atyai gondoskodásból, hanem valószínűleg azért adta a jeep-et, nehogy mi kaparintsunk magunknak egyet.

A fruk legtöbb botránytörténete ugyanis autótáxiiban zajlik le és a tábornok valószínűleg így gondolkodhatott:

— Miért hívjuk mi ki magunk ellen a végzetet? Igaz ugyan, hogy jogszerűen díjnyertesek, de sémifikáljanak csak inkább jeep-ben és nem taxiban. Ami biztos, az biztos...

Utnak indulunk tehát. Elsőrangban kiöltözve, kikelve-kátfelve, a sapkát szemtellenül a fülünkbe húzva. Csodálatos idő, pompás hangulat! Minden maga a legistább gyönyör!

— Nem tudom, mi az ördög üthetett Jonnyba, az autózvetés tönkébe, aki maga is díjnyertes volt egy másik alkalommal, hogy egyszerre belordult velünk a piactér közelébe.

Jól van, no — a jeep-ünk lassan gördül a járda mellett, amelyen mindkét oldalán, velünk szemben, jobbra és balra is, Eva német leányai haladnak bevasárló kosarakkal, — mintha csak csufaságból történe, egyik csinosabb, mint a másik. Vagy talán ezt csak elhittettük magunkkal — rózsás hangulatunkban.

Akárhogy is van, huncutkodni kezdünk velük, tisztelgünk, kécskókat küldünk, majd lelekkel integetve meg-hívjuk őket a kocsiinkban. Bob az egyiknek még egy tiszdallós bankjegyet is mutat. Természetesen a legistábbessébb szándékkal, becsületisóral!

Az átkozott fehérmépek, azonban mintha megemultak volna, hátat fordítanak nekünk, le-vogónek néznek és semmilyen figyelemre se méltatnak. Mit tegyünk? Jonny szorosan a gyalogjáró mellett hajít el, Bob kihajol a kocsiból és tré-fából kinyújtja a kezét egy be-vásárló táská után, amely egy elragadó baba karján lóg.

A baba megrettenve ugrik el, majd ugyanabban a pillanatban egy ökölnyi nagyságu paradicsomot vesz ki a kosarából, azzal akárcsak egy kézi-gránáttal, megcölözza Bobot, úgy, hogy a paradicsom, pontosan a fü két szeme között loccsan szét.

Jonny és én Bobra nézünk és hahótába törünk ki, mert higgyék el, valóban komikus látvány, amikor egy férfi arcán paradicsomvelő folyik le.

Egyszerre, — puff! —, egy másik paradicsom az én két szemem között köt ki és egy másik, hasonló helyen, Jonny arcán. A dal vége — Jonny megnyomja a pedált és gyalázatos futáshoz folyamodunk.

Mit is akarok nektek mondani? Amióta katona vagyok, már sok országban voltam, Oroszországban, Angliában és Norvégiában is. Es elhittetek nekem, hogy ami az olyan tárgyakat illeti, amelyeket — hogy is mondjam — hajítólövedékként használnak, egészen jól kiismerem magam. Oroszországban például gyümölcscsel bombáztak minket... persze, csak romlott narancssal, vagy almával. A paradicsom azonban kelemetlenebb. Úgy találom, hogy az rögtön a költös tojás után következik. Először is fájdalmas ártást lehet vele mérni, aztán pedig átkozottan utálatos, amint a mártás az arcon lecsurog. Ezenkívül a paradicsomfoltokat még vegyi uton sem lehet eltávolítani az egyenruhából.

Ezután a kaland után természetesen szükségét éreztük, hogy valahol feltrissüljünk és kipihenjük magunkat. Elmentünk hát egy kisebb lokálba, be-

ültünk szomorúan egy sarokba és bort rendeltünk. Reméltük, hogy a paradicsomágyúság keserű utóízét két-három üveg bor elpárologtatja. Mennyire tévedtünk! Iszunk és ujból iszunk, de a rosszkedvünk nem párolog el, ellenkezőleg, mind kellemetlenebbül érezzük magunkat.

— Miért is gyűlölnék minket? — kérdezzük egymástól. Vajon miért? Hiszen azért jöttünk ide, hogy örködjünk a szabadságuk felett, vinné el őket az ördög! Vagy talán még védelmünkbe kell valamit vennünk? Igen-igen, a civilizációt, meg a többi... És a hála mind-ezért! Paradicsom a képünkbe!

Jonny egyszerre megszólal:
— En nem akarok többet ezekkel az átkozott németekkel egy fedél alatt ülni. Dobjuk ki őket!

— Ez persze nekem és Bobnak is teljesen az irányunk volt. Felállunk tehát — és egyszerre mi! Átunk?

A jobb sarokban egy néger ül az asztalnál. Lehet, hogy csak bennszülött... Minden-esetre feketebőrű. Oldalba lököm Bobot:

— Látod?
Bob felel: Persze, hogy látom, hogy az fekete fickó felé indul. Az nyugodtan ül és észben sincsen felállni.

Bob felordít:
— Tűnj el, néger!

A fekete moivog valamit németül, de továbbra is mereven kitart az asztal mellett. Erre természetesen Bob nekilendül és leken neki jobbról egy lengőgötest. A fickó felborítja a széket és magával rántja az

(Folytatása a 4. oldalon)

Elkészült a jövő évi mintakollekció

Keresztes Erzsébet elvtársnő, a Vörös Triko gyár kreatív osztályának vezetője mondta, hogy már elkészült a jövő évi mintakollekciója. Elmondotta, hogy a Közgazdasági Ipar Minisztériuma illetékes szerveinek utasítására május 25-ig elküldték a jövő évi, 73 darabos álló és mintakollekciót a fővárosba és az előterjesztett termékek jövő évi első felére tervezésükről gyártását maradvékéntul jóváhagyta.

A 73 termék közül 45 teljesen újmódelű, de a többi is változott. Vagy a termék szabását, vagy pedig a kötszést változtatták meg. Az új modellek közül igen szép kivitelűek lesznek a csipkés ruhák, női blúzok. Összesen husz új modelű női blúz gyárt majd 1960 első felében a vállalat. Ezek közül nagy sikerre számíthat majd az első végig gombolt patent beállítással és patent manzsettával ellátott női blúzmodell. Csupán ebből 9000 darabot gyártanak 1960 tavaszán.

ÁRHELYIPARI VALLALATBAN

ZSANILIA-SZÖVŐK

Zöld fűben, üdén pompázó félig nyílt rózsák. A rózsák között pedig tarkarókli madarak s játszódedű pillangók ide-oda röpködnek...

A szővőszéken készített minta csodálatosan szép színeivel a valóság érzését kelti a szemlélőben. A virágoskert minden szépségét, szemet gyönyörködtető színdíszítést tükrözi a rókás papír, amely után Szmutny Rozália „elősző” a mintát. A rajzon mérték fut végig, a már kész szőtt színtügy. Minden egyes beverést előbb jól kiszámolt, megmérte, mert a legkisebb tévedés esetén egész munkája elromlik. A még tarka, összevisszaságnak látszó színtest felvágását, majd más gépeken ujjazókat és ekkor kialakul végkép a tervezett zsanilia-terítők. Sok vesződségbe és fáradságba kerül, amíg elkészül, a alapos szakitást, türelmet a hozzáértést kíván a szővőtől. Mindezek a tulajdonságok pedig megtalálhatók Szmutny Rozáliában, aki a szakmában a legügyesebbek egyike. Ide s tova már tíz éve mintaszővő, s sok tapasztalatot gyűjtött. Nyolc óra alatt rendszerint 14 méter zsanilit szőnek, ő tízenhat méter adt a további megmunkálásra. És ami ennél a munkánál igen fontos: mintái megbízhatók, pontosak.

Elekes Júlia „ujrasző” Szmutny Rozáliát és a többiek által előkészített mintákat. Keze alatt már teljes szépségében kialakulnak az izléses színösszehangolt terítők. Azí mond-

A horeai kollektív gazdaságból jelentik

Növénygondozás

A horeai kollektív gazdaság vezetőtanácsa a pártalapszervezet irányításával jól megszervezte a kapásnövények gondozását. A többtájtavalmazás alkalmazásának céljából a kapásnövényekkel bevetett területet felosztották megmunkálásra a kollektivisták között. Ennek alapján egy-egy kollektivistára esik 1,90 hektár kukorica, 0,14 hektár dohány, 0,24 hektár cukorrépával bevetett terület megmunkálása jut. A husz hektárnál kisebb vetésterületek a gazdaság négy mezei brigádja közösen gondozza. A jó megszervezés és a tagok szorgalma azt eredményezte, hogy a horeai kollektív gazdaságban idejében gondozzák az összes kapásnövényeket.

A növényi kártevők pusztítására a gazdaság vezetőtanácsa 33 csoportot szervezett. Ezek a csoportok állandan ellenőrzik a gazdaságban és a tagok háztáji kertjeiben a kártevők megjelenését és a horeai kollektív gazdaságban a kártevő rovarok pusztítására két

vegyszeres permetezést végeztek. A csoportok több, mint 8000 kólóródó-bogár lárvát gyűjtöttek össze.

Ebben a gazdaságban nagy figyelmet fordítanak az őszi vetésre szükséges jóminőségű vetőmag biztosítására is. Már az elmúlt év őszen kijelölték azt a 100 hektár buza és 25 hektár őszi árpa területet, amelynek termését vetőmagnak szánták.

Készülnek a gabona-betakarításra

A kollektív gazdaság vezetőtanácsa a pártalapszervezet irányításával idejében munkatervet készített a nyári betakarítási munkálatokra. A nagygyűlés a tervet jóváhagyta. A munkaterv elsősorban a betakarítás-hoz szükséges gépek javítását, a szükséges kellek beszerzését, a tényleges munka megszervezését és az állammal, a gabona eladásra kötött szerződésből származó feladatok teljesítését irányozza elő. A terv alapján a horeai kollektív gazdaság javítóműhelyében elsősorban a

fűkaszázó gépek javítását kezdték meg. Ez lehetővé tette, hogy a gazdaság négy kaszázó gépe június elején megkezdhesse a lőhere és a lucerna kaszálását.

A gazdaság nyolc arató-kötő gépe közül június 3-ig hetet megjavítottak. Ugyanakkor intézkedés történt a kévek kötőszékéhez szükséges 1200 kilo manilla, valamint az aratógépekhez szükséges vitorlavásznak beszerzésére. Megjavították a gazdaság öt lövőváltású gereblyéjét is. A vezetőtanács intézkedett az aratáshoz szükséges kaszák, kézigereblyék, vedrek és hordók beszerzéséről, megjavításáról. Meghatározták, hogy milyen területen végzi az aratást a géppálmás és menyinyit aratnak a kollektivisták kezeikkel.

A kollektív gazdaság vezetőtanácsa a pártalapszervezet irányításával június elejéig 94 vagon gabona tárolására szükséges raktárakat és padlásokat is előkészített.

A tények azt bizonyítják, hogy a horeai kollektív gazdaságban a pártalapszervezet irányításával a szükséges intézkedéseket a növénygondozás idejében való elvégzésére, ugyanakkor nem tévesztette szem elől a bőséges termés betakarítása jó feltételeinek megteremtését sem.

Sport

VASARNAPI MOSOR

LABDARUGAS: December 30 stadion délután 5 órakor UKA (Amte) — Nagyvárad SK B-osztályú bajnoki mérkőzés.

KOSARLABDA: Délután 10 órakor a Constructorul pályáján Strungul — Szatmari Vojta B-osztályú bajnoki mérkőzés.

VIZILABDA: A sportuszodában délután fél 11 órakor Aradi CFR — Temesvári CFR B-osztályú csapatok barátságos vizilabda mérkőzése.

EVEZES: Délután 9 órakor a Kulturpalota mögötti Maros szakaszon evezős verseny ifjúsági versenyzők számára.

Meghosszabbítottak a halászlé tilalmat

A vadászok és halászok egyesületének aradi fiókja közli, hogy a felsőbb fórumoktól érkezett utasítás értelmében a halászlé tilalmat július elsejéig meghosszabbították. A sporthalászatot kéri, hogy tartsák tiszteltben ezt az intézkedést.

Az Aradi Állami Román Színház műsora:

Vasárnap, június 7-én, este 8 órakor: Barberul din Sevilla.

Rádióműsor

Vasárnap, június 7.

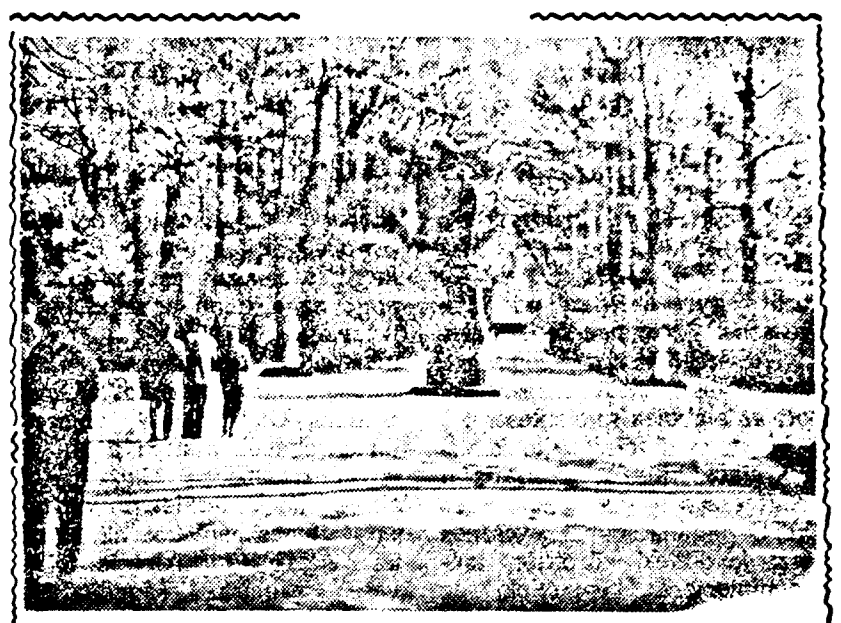
BUKAREST I.: 6. Román népzene. 7. Hírek, sajtószemle. 7.15: Könyvzene. 8.15: Dalok. 8.30: Zenei kalauz. 9: A gyermek-rádiószínház műsora. 10: A rádiószínház műsora. 11.10: Bjelorusz műsor. 11.30: Epitók, épitőtelepek. 12.10: Operaszínek. 12.45: Román körisművek. 13.10: Mindenről mindenkinek. 14: Román népzene. 14.45: Könyvzene. 15.15: Hír-szerzők. 16.10: Szórakoztató muzsika. 17.15: Szimfonikus zene. 18.50: Könyvzene. 19.30: Hírek. 19.35: Román népzene. 20: A rádiószínház műsora. 21.45: Táncczene. 22: Hírek, sport, időjárás-jelentés. 23.52: Hírek.

A hét filmjei

NICOLAE BALCESCU mozi: Az elkényeztetett. (Hétfőtől: Kivánság.) DÓZSA GYORGY mozi: A labda. (Hétfőtől: Szűk egymás között). HERBAK JÁNOS mozi: Svejk, a derék katona. (Hétfőtől: A párbaj). I. L. CARAGIALE mozi: Tigris-szakadék. (Hétfőtől: Farsangtréfa). IFJÚSÁGI mozi: A határőr kutyája. (Hétfőtől: Minszken lakunk). PROGRE-

SUL mozi (Ujrad): Nővérek. (Hétfőtől: Nyugtalan ut). SO-LIDARITATEA mozi (Gáj): A kommunista. (Hétfőtől: Svejk II. rész). MAKSYM GORKIJ mozi (Mikela): Nagy attrakció. (Hétfőtől: Utcai szerenádo). ILIE PINTILIE (Ozmi film-színház): Hétköznapi emberek. TEBA (Ozmi film-színház): Hatyuk tava.

A parkok városa

Leningrádot a parkok városának is nevezik. Képünk a szobrokkal díszített sokszáz leningrádi park egyikéről készült.

Az esti és a látogatás nélküli általános és felsőfokú oktatás megszervezésének és működésének SZABÁLYZATA

Jóváhagyta az oktatás- és művelődésiügyi miniszter 125/1959. sz. rendelete

(Az 1959-1960-as tanévtől kezdve kisértelt jelleggel lép hatályba)

II. RÉSZ

Az esti és látogatás nélküli felsőfokú oktatás

(Folytatás lapunk 4432. június 5-i számából)

59. szakasz. — Az esti felsőfokú oktatást az egyetemi központokban szervezik meg az illető helységben lakó hallgatók számára.

A látogatás nélküli felsőfokú oktatást az egyetemi központokban szervezik meg a más helységeken lakó diákok számára. Az illető főiskola rektora jól megindokolt esetekben jóváhagyhatja a fentiekkel való eltéréseket is.

Ezek az oktatási formák a felsőfokú tanintézetek keretében működnek.

60. szakasz. — Az esti és a látogatás nélküli felsőfokú oktatás időtartamát az oktatási tervek állapítják meg az egyes fakultások sajátosságainak megfelelően.

61. szakasz. — Az esti oktatás az egyéni és kollektív tanuláson alapszik és a rendszeres oktatás számára megállapított normák alapján zajlik le. Az esti oktatás tantervi legfeljebb heti 20 órában állapítják meg az előadások, szemináriumok, gyakorlati foglalkoztatások és dolgozatok időtartamát. Ennél az oktatási formánál a hallgatók jelenléte az előadásokon kötelező. Az igazolatlan hiányzások nem léphetik túl az órák teljes számának 20 százalékát.

A látogatás nélküli oktatás főleg a diákok egyéni tanulási alapszik és megszervezése, irányítása és ellenőrzése általában oktatási tervek, tanter-

vek, tankönyvek és jegyzetek, ellenőrző dolgozatok, tervek és gyakorlati foglalkoztatások, konzultációk, összehangoló lecke-k, kollokviumok és vizsgák útján történik.

(Folytatás lapunk következő számában)

Növeljük a forgóeszközök forgási sebességét

A SZOCIALISTA VALLALAT

népgazdaságunk alapegysége. Népgazdaságunk fejlődése ugyanis függ attól, hogyan gazdálkodnak az üzemekben, hogyan használják fel a rendelkezésre álló pénzt és anyagi eszközöket, milyen az illető vállalatok pénzügyi helyzete. A vállalatok gazdasági és pénzügyi megerősítéséért folytatott harcnak igen nagy jelentősége van és ezért nemcsak az illető vállalatok vezetőit kell bevonni ebbe a küzdelembe, hanem a munkások tömegeit is. Gheorghiu-Dej elvtárs, az RMP KV 1958 november 26—28-i plenáris ülésén előterjesztett beszámolójában felhívta a figyelmet arra, hogy minden tényezőt figyelembe kell venni, amely anyagi és pénzbeli megakartásokhoz vezetnek a vállalatokban és amelyek végül is a központi szocialista építési szempontjából olyannyira fontos további felhalmozásokat eredményeznek.

A vállalatok gazdasági és pénzügyi helyzetét jelző mutatószámok között kétségtelenül jelentős helyet foglal el az, amely a forgóeszközök forgási sebességének alakulását jelzi. Milyen forgóeszközökkel rendelkezik egy vállalat, mi határozza meg ezek forgási sebes-

Irta: MIHAIL CRISAN, pénzügyminisztériumi vezérigazgató

ségét és milyen uton lehet elérni a sebesség növelését?

Az állam az ipari vállalatoknak rendelkezésére bocsátja azokat az eszközöket, amelyek a tervfeladatok teljesítéséhez szükségesek. A vállalatok működéséhez szükséges épületek, gépek, berendezések, szállítóeszközök összességét állóeszközöknek nevezzük. Ezeknek értékében, pénzben való kifejezése az állóalap. Az állóeszközöknek igen nagy jelentőségük van a népgazdaság keretén belül, mert ezeknek összessége, műszaki összetételük és műszaki színvonaluk határozza meg az ország termelőerőinek fejlettségét, valamint a munkatermelékenység növekedésének alapját. Ezen állóeszközök mellett a vállalatok még nyersanyagokkal, fűtőanyagokkal, stb. rendelkeznek. Ezeket forgóeszközöknek nevezzük értékben, pénzben meg forgóalapoknak.

Az állóeszközök nem használódnak el egy termelési folyamat időtartama alatt. Az épületek, a gépek s egyéb berendezések évek hosszú soráig működnek, hosszú években áll megőrzik anyagi formájukat s

egy több termelési folyamatot is kiszolgálhatnak. Ennek következtében az állóalapok csak értéküknek egy részével jelennek meg egy adott termelési folyamat eredményeképpen előállított új termék értékében. Az állóalapok értékének amortizációját több évig tart, vagyis saját értéke több év termelési értékében térül csak meg. Tekintetbe véve az állóeszközök elhasználódási határidejét, a kormány minden iparág számára külön-külön megállapítja az amortizációs értékesítési hányadot. Így például, ha valamely állóeszköz számára 5 százalékos amortizációs normát szabtak meg, ez azt jelenti, hogy évente ezen állóeszközök értékének csupán huszad-része alakul át a kész áru értékévé, majd később pénzé. A vállalatok jelentős megakartásokkal érhetnek el az állóeszközök ésszerű felhasználása folytán. Ezért számos gazdasági-szervezési intézkedést kell foglaltatni, mint például a termelési felület gazdaságos kihasználása, a függőszállítás alkalmazása, a raktár és irodahelyiségek minél kisebb területre való összpontosítása, a műhelytehermentesítése, a felesleges anyagoktól, szerszámoktól, alkatrészekről, stb.

ig több termelési folyamatot is kiszolgálhatnak. Ennek következtében az állóalapok csak értéküknek egy részével jelennek meg egy adott termelési folyamat eredményeképpen előállított új termék értékében. Az állóalapok értékének amortizációját több évig tart, vagyis saját értéke több év termelési értékében térül csak meg. Tekintetbe véve az állóeszközök elhasználódási határidejét, a kormány minden iparág számára külön-külön megállapítja az amortizációs értékesítési hányadot. Így például, ha valamely állóeszköz számára 5 százalékos amortizációs normát szabtak meg, ez azt jelenti, hogy évente ezen állóeszközök értékének csupán huszad-része alakul át a kész áru értékévé, majd később pénzé. A vállalatok jelentős megakartásokkal érhetnek el az állóeszközök ésszerű felhasználása folytán. Ezért számos gazdasági-szervezési intézkedést kell foglaltatni, mint például a termelési felület gazdaságos kihasználása, a függőszállítás alkalmazása, a raktár és irodahelyiségek minél kisebb területre való összpontosítása, a műhelytehermentesítése, a felesleges anyagoktól, szerszámoktól, alkatrészekről, stb.

Az állóeszközökkel szemben a forgóeszközök egyetlen termelési folyamatban használódnak el, minden egyes termelési folyamat befejeztével újra kell termelni őket. A forgóeszközök értéke teljes egészében megtérül az új termék értékében. A termelési folyamat kezdetén a vállalatok pénz formájában kapják meg a szükséges forgóeszközöket. Ezzel szerzik be a szükséges forgóeszközöket, amelyeknek értéke — a termelési folyamatban történt elhasználódás után — az új termék értékében jelennek meg. A termék értékesítése után ez az érték újból pénzé alakul át. Azt az időszakot, amely alatt a forgóeszközök ezen a folyamaton átmennek, forgási sebességnek nevezzük.

A FORGÓESZKÖZÖK forgási sebességének nagy népgazdasági jelentősége van. A vállalat forgóeszközökének összetétele, vagyis az alkotórészek közötti viszony attól függ, hogy milyen jellegű a termelőmunka és hogy a termékek előállítása milyen fajta kiadásokat követel meg. Azoknál a vállalatoknál, ahol a munkafolyamat sok fűtőanyagot igényel (mint például a villamos központoknál, az üveggyárakban, a vasutnál), a szabályozható forgóeszközök nagy része fűtőanyagból áll, a szerszámgyártáshoz pedig ezen eszközök nagy része a nyersanyagfajtákból, munkaeszközökből, valamint felkészültségből tevődik össze. A forgóeszközök forgási sebes-

ségének növelése csökkenti azt az időt, amely alatt a forgóeszközök forgása végbemeny. Természetesen, ha csökkentjük a forgóeszközök mennyiségét, úgy a forgási idő is megrövidül.

Egy adott vállalat rendelkezésére álló összes forgóeszköz együttes forgási ideje a különböző alkotórészek egyéni forgási idejétől függ. Minél gyorsabban megy végbe a nyersanyagokra fordított alapok körforgása, vagyis minél nyorsabban történik meg a nyersanyagkészletek készarúvá váló feldolgozása és minél rövidebb ideig tart ezen készárú értékesítése, annál nagyobb lesz a forgási sebesség. Amint látjuk a forgóeszközök forgási sebessége kérdésének tudományos jellege van és e kérdés szerves része a gazdasági és pénzügyi tervezésnek.

A forgóeszközök forgási sebessége növelésének következtében a termelésre fordított pénzügyi alapok hamarabb térülnek meg. A vállalatok hamarabb kapják vissza azokat az összegeket, amelyek nyersanyagok, új fűtőanyagok stb. beszerzéséhez vagyis új termelőfolyamat megindulásához szükségesek. A termelőfolyamatok állandó megléte biztosításához a vállalatoknak így kevesebb pénztartalékkal kell rendelkezniük. Ugyanazon termékmennyiség előállításához így kevesebb forgóalapra lesz szükség, illetve ugyanazon forgóalappal több terméket lehet termelni. A for-

gásezők forgási sebességének növelése a termelés növelését eredményezi és ugyanakkor hatalmas pénzüsségeket szabadít fel. A vállalatoknál a költött forgóalapok egy részének felszabadítása révén az állam új lehetőségeket nyer a termelés kiszélesítésére, a termelőeszközök mennyiségének növelésére, új vállalatok létesítésére, vagyis a bővített szocialista újratermelés arányának kiszélesítésére. Mindez azt jelenti, hogy a forgóeszközök forgási sebességének növelése nemcsak a vállalat vezetőit kell hogy érdekelje, hanem a vállalatokban dolgozó mérnököket, technikusokat és közgazdászokat és mindenekelőtt a munkások széles rétegeit is. Csakis a termelésben együttműködő valamennyi tényező tudatos tevékenységével lehet biztosítani a forgóeszközök forgási sebességének növelését. Vállalataink termelési értékezeleink, a tervteljesítés elemző gyűléseken, a gazdasági témájú szemináriumokon és a műszaki képzés során igen fontos, hogy tanulmányozzuk a forgóeszközök forgási sebességével kapcsolatos elméleti és gyakorlati kérdéseket. Az alábbi adatok is szemléltetik azt, hogy a forgóeszközök forgási sebessége növelésének milyen nagy jelentősége van egész népgazdaságunk szempontjából. A forgóalapok forgási sebességének növelése révén 1958-ban a megelőző év-

hez viszonyítva a Nehézipari Minisztérium keretén belül működő gépipari vállalatok 18 nappal rövidítették meg a forgóalapok forgási idejét és így közel 125 millió lejt szabadítottak fel. A tehermunkákat feldolgozó vállalatok dolgozói ugyanebben az időszakban 17 nappal rövidítették meg a forgóalapok forgási idejét és ezzel lehetővé tették, hogy népgazdaságunk keretén belül 34 millió lejt mást termelési célakra használjanak fel.

A forgóeszközök forgási sebességének növelését csakis a vállalat gazdasági helyzetének alapos elemzése alapján érhetjük el. Szükséges, hogy a vállalatok vezetői intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelési ciklus idejét és a vállalatokban felhalmozott félkészárú-termelés mennyiségét. Intézkedni kell a vállalatok vezetései intézkedéseket foglaltatni a termelés jobb megszervezésére, a termelési nyersanyagok elosztásának, a készárúterhelés idejében történő eladására. Ugyanakkor csökkenteni kell a termelés

